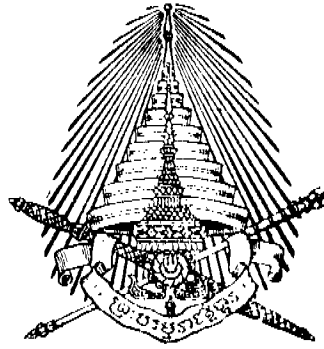

วันที่ ๑๑ กันยายน ๒๔๘๑ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๕ หน้า ๔๐๕

พระราชกฤษฎีกายกยุดสถาปนาผู้แทนราษฎร
พุทธศักราช ๒๔๘๑

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล
คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์
(ตามประกาศประธานสภาผู้แทนราษฎร
ลงวันที่ ๔ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๘๐)

อาทิตยทิพอาภา

เจ้าพระยายมราช

พล. อ. เจ้าพระยาพิชเชนทวโรยธิน

ตราไว้ ณ วันที่ ๑๑ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๘๑

เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

เล่ม ๕๕ หน้า ๔๐๖ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๑๑ กันยายน ๒๔๘๑

โดยที่ทรงพระราชดำริเห็นว่า เป็นการสมควรที่จะยุบสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้ราษฎรเลือกตั้งสมาชิกประเภทที่ ๑ ขึ้นใหม่

คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ในพระปรมาภิไธย สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว อาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๕ แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม จึงให้ตราพระราชกฤษฎีกา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้ให้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พุทธศักราช ๒๔๘๑”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชกฤษฎีกานี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยุบสภาผู้แทนราษฎรเพื่อให้ราษฎรเลือกตั้งสมาชิกประเภทที่ ๑ ขึ้นมาใหม่มีกำหนดภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันใช้พระราชกฤษฎีกานี้เป็นต้นไป

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีหน้าที่รักษาการให้เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกานี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พ. อ. พหลพลพยุหเสนา

นายกรัฐมนตรี

คำสั่งการณัฐของรัฐบาล

ด้วยในการประชุมเมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ศกนี้ สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาญัตติของสมาชิกขอแก้ไขข้อบังคับการประชุม และการปรึกษาของสภาผู้แทนราษฎรข้อ ๖๘ เกี่ยวกับการเสนอร่างพระราชบัญญัติงบประมาณเพื่อพิจารณารับหลักการ ขั้นต้นในสภาผู้แทนราษฎร ผู้เสนอต้องการให้แสดงบัญชีรายละเอียดแสดงหลักเกณฑ์การคำนวณภาษีอากร สถิติต่างๆ จำนวนคน และรายการละเอียดอื่น ๆ อีกเป็นอันมาก

ความจริงข้อบังคับการประชุมและการปรึกษาของสภาผู้แทนราษฎรในเรื่องนี้ ในเวลาร่างทำขึ้นก็ได้ศึกษาระเบียบการสภาฯ ในนานาประเทศโดยเปรียบเทียบและปรับปรุงให้เหมาะสมแก่ประเทศนี้ และกรรมวิธีการของสภาฯ ก็ได้พิจารณาแล้วเป็นอย่างดี ระเบียบร่างพระราชบัญญัติงบประมาณที่เป็นอยู่ในเวลานี้ได้ใช้มาด้วยดีตลอดเวลา ๕ ปี มิได้ปรากฏความขัดข้องเสียหายประการใด ข้อบังคับนี้กระทำให้มีรายละเอียดแต่พอควรแก่การพิจารณาขั้นรับหลักการ ส่วนรายละเอียดนอกจากนี้ก็ไปแสดงในชั้นกรรมวิธีการ ถึงกระนั้นก็ดี รัฐบาลก็ได้แสดงรายละเอียดเพิ่มเติมเท่าที่จะทำได้

เล่ม ๕๕ หน้า ๔๐๘ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๑๑ กันยายน ๒๔๘๑

การทำงานประมาทนั้น ในชั้นรัฐบาลก็ได้พิจารณาโดยรอบคอบที่สุด เมื่อหัวหน้าส่วนราชการได้ร่างงบประมาณขึ้นแล้ว เจ้ากระทรวงก็สอบสวนพิจารณาในชั้นต้น เสร็จแล้วเสนอไปยังกระทรวงการคลัง กรมบัญชีกลางได้ตรวจตราโดยรอบคอบแล้ว เสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง กระทรวงการคลังพิจารณาแล้วเสนอคณะรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรีตั้งกรรมการสอบสวนซักถามรายละเอียดทุกรายโดยถี่ถ้วน ในชั้นกรรมการนี้มีการตัดทอนแก้ไข เสร็จแล้วเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอีกชั้นหนึ่ง ซึ่งมีการตัดทอนแก้ไขในชั้นนี้อีกแล้วจึงเสนอไปยังสภาฯ เพื่อรับหลักการชั้นต้น ครั้นสภาฯ รับหลักการและตั้งคณะกรรมการขึ้นแล้ว รัฐบาลก็เสนอรายการละเอียดต่อคณะกรรมการทุกประการ และให้เจ้าหน้าที่ไปคอยชี้แจงตอบคำซักถามของกรรมการตามที่ต้องการ

แต่การที่จะวางข้อบังคับให้ตายตัว ตั้งที่สมาชิก ฯ เสนอนั้น รัฐบาลเห็นว่าเป็นการขอเอารายละเอียดจนเกินความจำเป็นในการพิจารณาชั้นรับหลักการ การที่จะเสนอร่างพระราชบัญญัติงบประมาณตามวิธีที่สมาชิก ฯ เสนอนั้น

วันที่ ๑๑ กันยายน ๒๔๘๑ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๕ หน้า ๔๐๘

จะต้องเป็นเอกสารตั้ง ๖๐๐ หรือ ๗๐๐ หน้ากระดาษ ซึ่งรัฐบาลเห็นว่าไม่จำเป็นสำหรับการพิจารณาเพื่อรับหลักการขั้นต้นและไม่ได้ผลสมควรกับที่จะต้องทำเช่นนั้น อีกประการหนึ่ง รายได้รายจ่ายหลายเรื่องต้องสงวนเป็นความลับ ที่จะเสนอรายละเอียดโดยเปิดเผยไม่เป็นการสมควร โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักเกณฑ์การคำนวณภาษีอากรนั้น ถ้าเปิดเผยออกไปก็จะนำความเสียหายมาให้แก่ประเทศ อนึ่ง รายการปลีกย่อยนั้น ย่อมต้องเปลี่ยนแปลงวิธีการตามยุคตามสมัย และความต้องการของกระทรวงทบวงการต่างๆ ซึ่งไม่เหมือนกัน จะวางข้อบังคับให้ตายตัวลงไปเช่นนั้นไม่เป็นการสมควร

แม้รัฐบาลจะได้ชี้แจงแสดงเหตุผลดังกล่าวมาข้างต้นนั้นอย่างแจ่มชัดแล้วก็ดี และแม้จะได้แสดงให้เห็นทางเสียหายที่ประเทศชาติจะได้รับในการแก้ไขข้อบังคับเช่นนั้นก็ดี ผู้โต้แย้งก็ยังหาสนใจที่จะฟังเหตุผลไม่

รัฐบาลได้พยายามเสมอมาที่จะร่วมมือกับผู้แทนราษฎร และได้ยินยอมทำความเข้าใจแก่ผู้แทนราษฎรมาแล้วแม้ในเรื่องที่สำคัญ เช่น การยกเลิกพระราชบัญญัติจัดการป้องกันรักษารัฐธรรมนูญ ซึ่งรัฐบาลก็ยอมรับด้วยน้ำใจกว้างขวางในบางเรื่อง เช่น ญัตติร่างพระราชบัญญัติกำหนดเขตต์ การ

รักษาป่า ซึ่งผู้แทนราษฎรเสนอมา รัฐบาลได้ชี้แจงแล้วว่าไม่สามารถจะปฏิบัติตามร่างนั้นได้ สภาฯ ก็ได้รับหลักการ ครั้นถึงเวลาพิจารณาในชั้นกรรมาธิการ กรรมาธิการของสภาฯเองก็มีความเห็นว่าปฏิบัติไม่ได้ รัฐบาลก็ยังหาทางทำความเข้าใจให้แก่ผู้เสนอโดยวิธีอื่น ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่า รัฐบาลได้พยายามร่วมมือกับผู้แทนราษฎรโดยจริงใจ แต่ผู้แทนราษฎรหาได้ให้ความร่วมมือแก่รัฐบาลตามสมควรไม่

โดยฉะเพาะการพิจารณาญัตติแก้ไขข้อบังคับการประชุม และการปรึกษาของสภาผู้แทนราษฎร ข้อ ๖๘ นี้ ได้เริ่มอภิปรายมาจนหมดเวลาประชุมตามปกติ มีสมาชิกอยู่ประชุมเป็นส่วนน้อยแล้ว และสภาฯก็เห็นเป็นเรื่องสำคัญ สภาฯ น่าจะให้การประชุมปรึกษาเป็นไปตามระเบียบ คืออภิปรายต่อไปในวันหลัง เพื่อให้โอกาสสมาชิก ๆ ส่วนมากได้ฟังเหตุผลและใช้ดุลยพินิจโดยรอบคอบ แต่สมาชิกฝ่ายผู้แทนราษฎรก็เสนอญัตติให้รวบรัดการพิจารณาและเสนอให้ลงมติโดยไม่ให้โอกาสรัฐบาลแถลงชี้แจงอีก วิธีการดังนี้เป็นวิธีช่วงชิงเอาเปรียบโดยไม่เป็นธรรม ในที่สุดสภาฯ ได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างข้อบังคับนั้น

รัฐบาลเห็นว่าความเป็นไปในสภาผู้แทนราษฎรในเรื่องนี้ และเรื่องอื่น ๆ หลายเรื่องที่ผ่านมา ผู้แทนราษฎรชุดนี้ไม่เป็น

อันมากไม่สนใจฟังคำชี้แจง หรือเหตุผลทางรัฐบาล และมี
ได้คำนึงถึงความเสียหายอันจะพึงมีแก่ประเทศชาติ

การเป็นดังนี้ รัฐบาลจึงรู้สึกว่าจะไม่สามารถจะบริหาร
ราชการของประเทศในความไว้วางใจของสภาฯ นี้ได้ นาย
รัฐมนตรีได้เสนอเรื่องนี้แต่คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์
ให้ทราบความประสงค์ของคณะรัฐมนตรีที่จะ ขอลาออกจาก
หน้าที่ แต่คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์เห็นว่าสภาพ
การของโลกในเวลานี้ อยู่ในระหว่างความปั่นป่วน คับขัน
ประกอบด้วยจะต้องเตรียมการรับเสด็จสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
เสด็จสู่พระนคร รัฐบาลคณะนี้ควรจะบริหารราชการของ
ประเทศต่อไป เมื่อเป็นเช่นนี้รัฐบาลก็เห็นมีทางเดียวที่จะ
ดำเนินตามวิถีรัฐธรรมนูญ คือ ขุบสภาผู้แทนราษฎร เพื่อ
เป็นทางที่ราษฎรจะได้เลือกตั้งผู้แทนมาใหม่ ดังที่ได้ประกาศ
ในพระราชกฤษฎีกาแล้ว

ขอให้ประชาชนมั่นใจว่า รัฐบาลนี้มีได้มุ่งหมายที่จะทำ
สิ่งใดนอกเหนือไปจากวิถีรัฐธรรมนูญ การลาออกของ
คณะรัฐมนตรีก็ดี การขุบสภาฯ ก็ดี เป็นเหตุการณ์ตาม
สภาพแห่งการปกครองในระบอบรัฐธรรมนูญ รัฐบาลจึงขอ

เล่ม ๕๕ หน้า ๔๑๒ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๑

ให้ประชาชนตั้งอยู่ในความสงบ อย่าได้มีความหวุ่นไหวตก
ใจอย่างหนึ่งอย่างใด รัฐบาลอยู่ในฐานะที่จะรักษาความ
ปลอดภัยของประชาชนและความสงบเรียบร้อยของประเทศ
อยู่เสมอ

สำนักนายกรัฐมนตรี

๑๑ กันยายน ๒๕๕๑